

Toespraak Simon Cardon – Steunpunt Bewindvoering – Drongen – 10.03.2026

Dames en Heren,

Het is in mijn hoedanigheid van lid van het College van hoven en rechtbanken dat ik even het woord mag nemen, maar wat is dat eigenlijk, het college van hoven en rechtbanken?

Het College van de hoven en rechtbanken is verantwoordelijk voor de algemene werking van alle hoven en rechtbanken van België.

Artikel 181 van het gerechtelijk wetboek bepaalt nader: Het College, binnen deze bevoegdheid :

1° neemt maatregelen die een toegankelijke, onafhankelijke, tijdige en kwaliteitsvolle rechtsbedeling verzekeren door het organiseren van onder meer communicatie, kennisbeheer, een kwaliteitsbeleid, werkprocessen, de implementatie van informatisering, het strategisch personeelsbeleid, de statistieken, de werklastmeting en werklastverdeling;

2° biedt ondersteuning aan het beheer binnen de hoven van beroep en arbeidshoven, rechtbanken en vrederechten.

Het is taalparitair samengesteld en bestaat uit tien magistraten-korpschefs, die alle directiecomités van de Belgische hoven en rechtbanken vertegenwoordigen, en twee hoofdgriffiers.

De leden van het College worden verkozen voor een mandaat van vijf jaar dat ze in combinatie met hun mandaat als korpschef van hun rechtscollège uitoefenen.

Het College wordt ondersteund door een steundienst.

In het kader van haar wettelijke bevoegdheden kan het college een initiatief zoals het steunpunt voor bewindvoering enkel maar toejuichen en ondersteunen.

Het steunpunt bewindvoering is een schitterend multidisciplinair en innoverend initiatief dat de dienstverlening naar de burger toe en de goede werking van de vrederechten bevordert. Het College van hoven en rechtbanken wil dan ook haar volledige medewerking verlenen aan het project en aan de acties om de wettelijke verankering ervan te bekomen.

Ik wil jullie toch ook vertellen dat ik vorig jaar in de jury zat van de CEPEJ Crystal scales of justice 2025.

Wat is dat precies?

De Europese Commissie voor de efficiëntie van Justitie (CEPEJ) is een onderzoeks- en adviesorgaan dat bestaat uit experts van alle lidstaten van de Raad van Europa.

De commissie creëert instrumenten om de efficiëntie en de werking van justitie in Europa te versterken. Ze rijken ook een prijs uit: de crystal scales of justice.

Er werden niet minder dan 29 projecten ingediend uit alle hoeken van de Raad van Europa, waaronder het Steunpunt voor Bemiddeling, ingediend door de voorzitters van vrederechters en politierechters van het Vlaams landsgedeelte.

Het project Steunpunt werd door de jury in de top 3 weerhouden en greep net naast de hoofdprijs, die naar Nederland ging, maar kreeg wel een “special mention”. De prijsuitreiking vond in Cyprus

plaats, in het presidentieel paleis en was echt wel een heel bijzonder moment voor de Belgische delegatie die aanwezig was.

Ik heb de nota's teruggevonden van een collega jurylid uit Sarajevo die het project als volgt had voorgesteld bij de prijsuitreiking (vertaald uit het Engels):

Het Belgische project "Steunpunt Bewindvoering" trok meteen de aandacht van de jury vanwege zijn toewijding aan de bescherming van een van de meest kwetsbare groepen in onze samenleving: personen die wilsonbekwaam zijn.

Bewindvoering is een ingrijpende maatregel. Het kan een grote impact hebben op iemands waardigheid en grondrechten. Toch is het geen onderwerp dat veel aandacht krijgt wanneer we het hebben over gerechtelijke hervormingen. Daarom viel dit project op als iets echt innovatiefs: het komt tegemoet aan behoeften die tot nu toe over het hoofd werden gezien.

We vonden dat dit initiatief sterk aansluit bij de kernwaarden van de Raad van Europa: respect voor de menselijke waardigheid, het privéleven en het recht op een eerlijk proces.

De jury waardeerde ook de multidisciplinaire aanpak en de manier waarop mensen met verschillende achtergronden – vrederechters, advocaten en maatschappelijk werkers – worden samengebracht om vrijwillig aan een gemeenschappelijk doel te werken.

Hoewel het geen traditionele gerechtelijke activiteit is, illustreert dit initiatief een belangrijke trend: de rechterlijke macht komt dichterbij de burgers te staan en speelt rechtstreeks in op hun werkelijke behoeften.

Het Steunpunt voor Bewindvoering biedt niet alleen essentiële ondersteuning aan wilsonbekwame personen en hun bewindvoerders maar helpt ook bij het opsporen van structurele tekortkomingen in het systeem. Op die manier kan het helpen toekomstige rechtszaken te voorkomen en bijdragen aan een beter functionerende rechterlijke macht door de werklast te verminderen.

Ten slotte is dit een model dat gemakkelijk in andere Europese landen kan worden geïmplementeerd, en we hopen dat het tot soortgelijke initiatieven buiten de Belgische grenzen zal leiden.

De bezielers van het initiatief, maar ook al wie aan dit mooi project meewerkt, kunnen echt wel trots zijn op deze internationale erkenning van niemand minder dan de Raad van Europa.

Tot slot zet ik even mijn petje op van voorzitter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel op, want in die hoedanigheid ben ik ook voorzitter van de vrederechters en politierechters in Brussel en Rand (ja, in Brussel – Brussel is altijd een geval apart – is er geen eigen voorzitter noch hoofdgriffier noch directiecomité voor de 26 kantons en 3 politierechtbanken, het zijn de voorzitters van de 2 REA's die het management van de vredegerichten en politierechtbanken bij wijze van hobby of nevenactiviteitje er maar moeten bijnemen. Onnodig te vertellen dat dit Mission Impossible is, maar we doen desondanks ons best).

Wel, we gaan eindelijk aan de slag met het Steunpunt in de Brusselse Rand om te beginnen, waarna we het in een 2^e fase zullen implementeren in de verschillende stadskantons, met dank aan een ijverige vrederechter en hoofdgriffier die hun schouders hieronder gaan leggen.

We zijn heel verheugd om deel te mogen uitmaken van dit prachtig avontuur!